

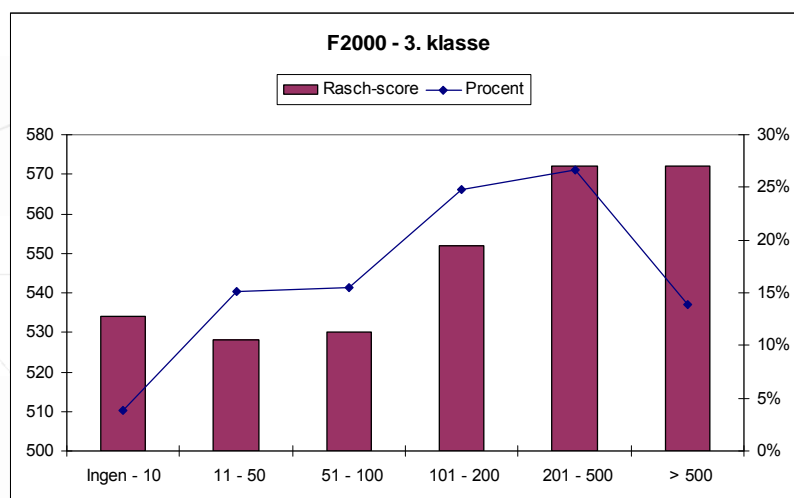
Læsning med lyst – hvad ved vi?

Seniorforsker Jan Mejdning

**Jeg læser for min fornøjelses skyld
uden for skolen**

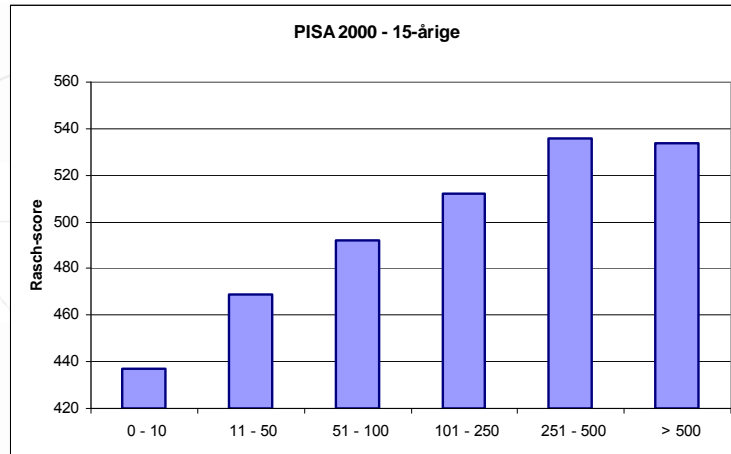
Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
School of Education
University of Aarhus

Hvor mange bøger har I derhjemme?

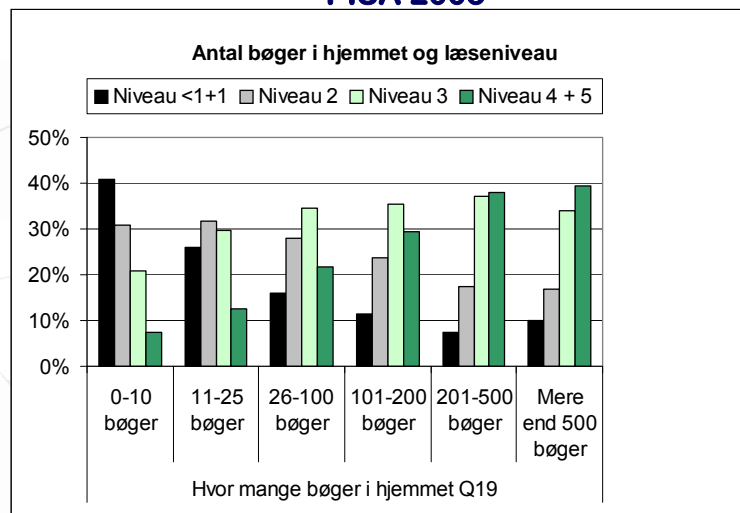

Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
School of Education
University of Aarhus

Hvor mange bøger har I derhjemme?

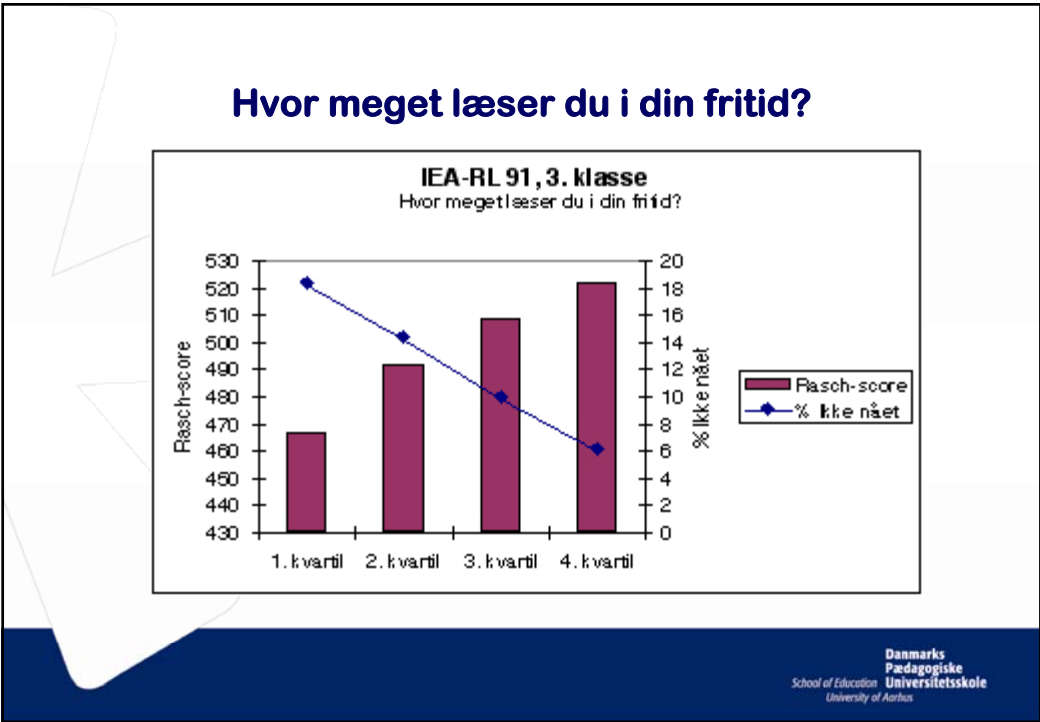
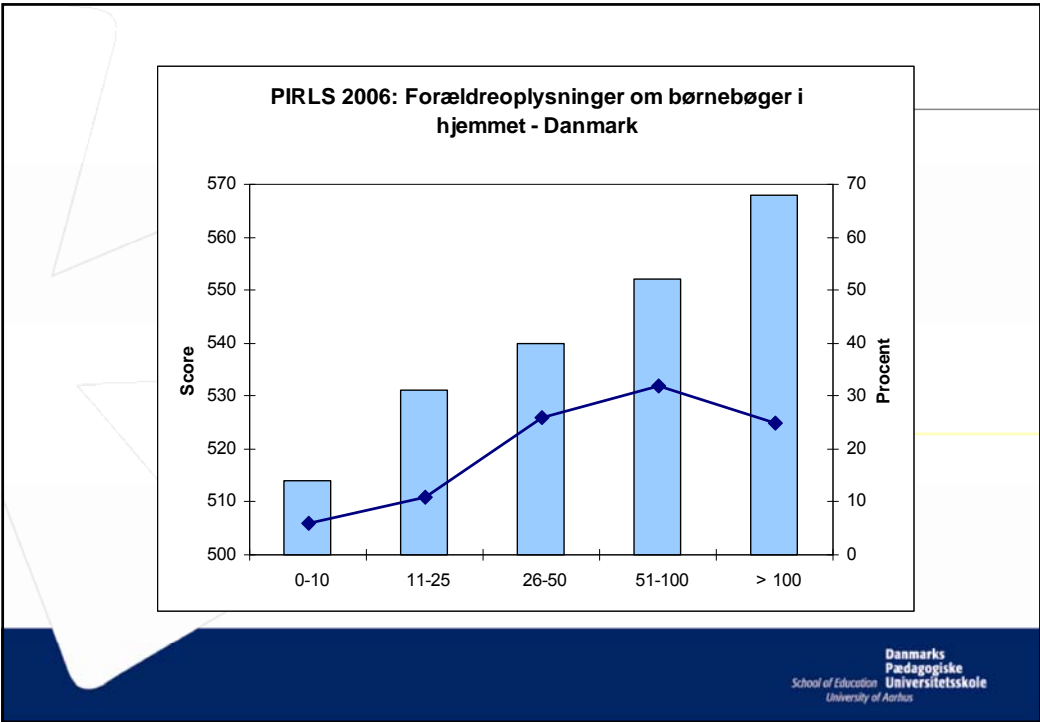
Hvor mange bøger har I derhjemme? PISA 2003

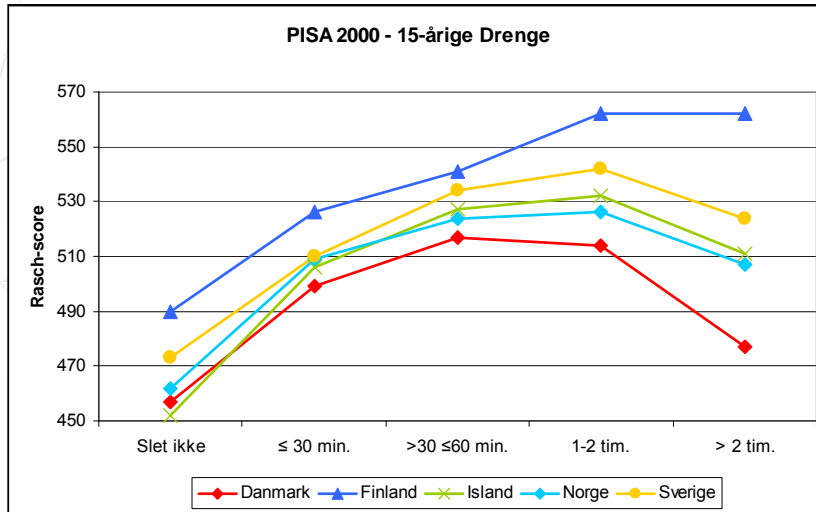
PIRLS 2006: Forældreoplysninger om antal børnebøger i hjemmet

Lande	Mere end 100 bøger		51-100 bøger		26-50 bøger		11-25 bøger		0-10 bøger	
	% elever	Score	% elever	Score	% elever	Score	% elever	Score	% elever	Score
<i>Canada, Nova Scotia</i>	42	561	32	546	19	524	5	511	1	~
<i>Canada, Alberta</i>	39	578	29	566	21	556	8	534	3	525
<i>Canada, British Columbia</i>	36	582	29	562	22	549	9	543	4	524
New Zealand	36	575	29	550	23	527	8	517	4	489
Skotland	32	573	29	548	26	520	10	510	3	468
<i>Canada, Ontario</i>	30	577	29	559	25	549	11	538	5	519
Norge	29	518	36	505	24	491	8	465	2	~
Sverige	28	572	32	553	25	544	11	529	4	506
Island	28	537	41	517	26	501	5	481	1	~
Danmark	25	568	32	552	26	540	11	531	6	514
Kinesisk Taipei	21	566	18	550	23	537	20	521	17	503

Lande	Mere end 100 bøger		51-100 bøger		26-50 bøger		11-25 bøger		0-10 bøger	
	% elever	Score	% elever	Score	% elever	Score	% elever	Score	% elever	Score
Luxembourg	20	601	24	576	25	556	19	531	11	506
Belgien (Fransk)	20	536	26	518	27	498	17	469	10	453
Singapore	19	597	23	574	32	555	17	537	9	499
Tyskland	19	587	28	567	31	547	16	519	6	487
Frankrig	19	560	28	538	28	518	17	497	8	468
Nederlandene	17	577	29	563	31	552	17	542	6	517
<i>Canada, Quebec</i>	17	561	28	544	31	529	18	522	7	504
Ungarn	15	596	24	578	31	550	19	529	11	488
Belgien (Flamsk)	15	571	24	559	32	550	21	534	9	513
Østrig	14	579	24	561	34	537	19	516	9	489
Israel	13	571	22	559	29	536	20	502	16	467

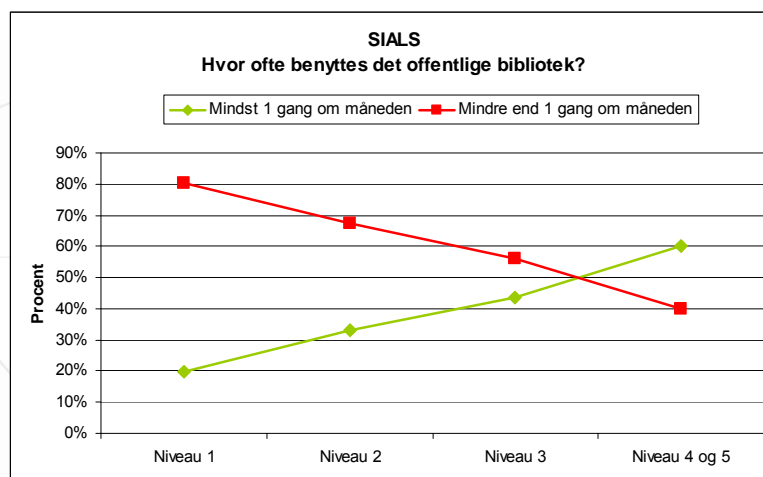

Hvor meget læser du i din fritid?

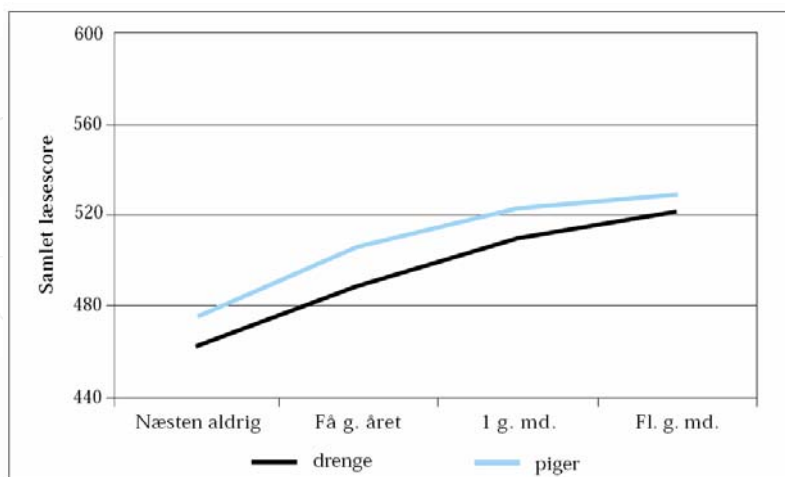
Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
School of Education
University of Aarhus

Hvor meget læser du i din fritid?

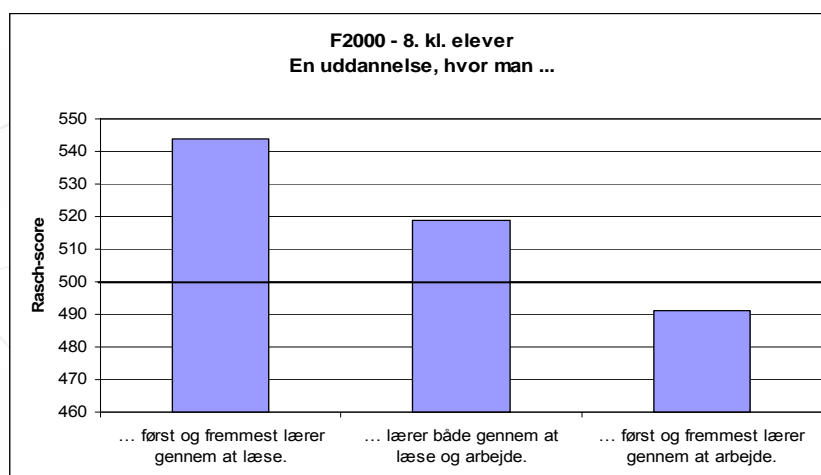

Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
School of Education
University of Aarhus

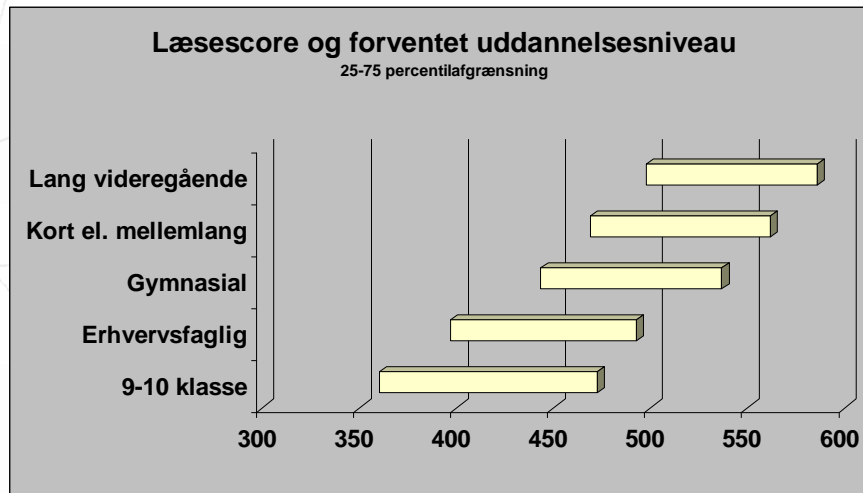
Sammenhæng mellem bibliotekslån og læsescore PISA 2000 – 15-årige

Hvilken type af uddannelse kunne du tænke dig at få?

Hvilken type af uddannelse kunne du tænke dig at få? PISA 2003

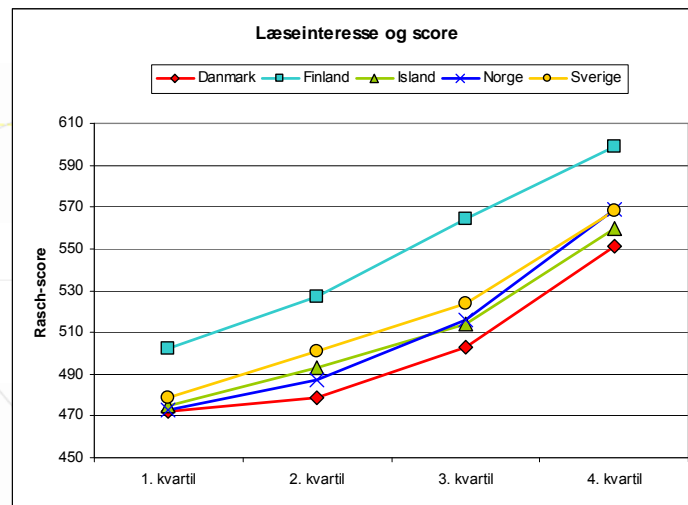
PISA 2000 Læseinteresse og score

Indeks ud fra spørgsmål om...

1. Jeg vil ikke give afkald på at læse, da det er sjovt
2. Jeg læser i min fritid
3. Jeg bliver nogle gange fuldstændigt opslugt af at læse

Elevsvar på en 4-punkt skala fra Uenig til Enig

PISA 2000

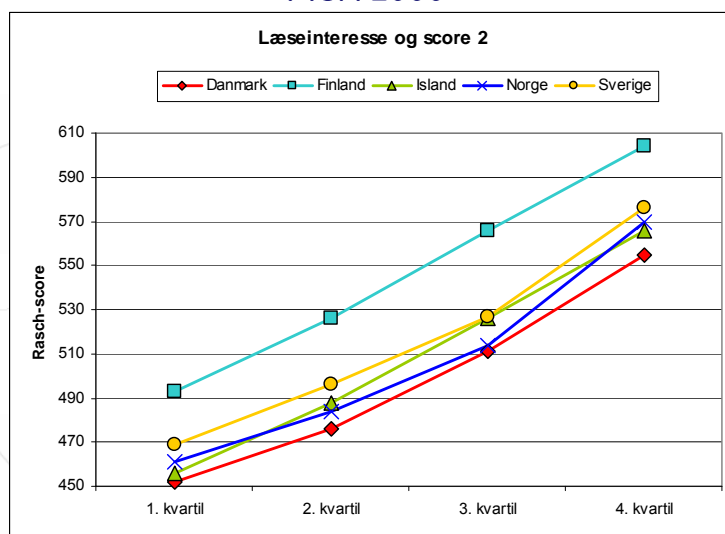
PISA 2000 Læseinteresse og score 2

Indeks bestående af elevernes svar på spørgsmål om:

1. Jeg læser kun, hvis jeg er nødt til det
2. Læsning er en af mine yndlingsinteresser
3. Jeg kan godt lide at diskutere bøger med andre mennesker
4. Jeg har problemer med at komme igennem en bog
5. Jeg bliver glad, hvis jeg får en bog forærende
6. Jeg synes, det er tidsspilde at læse
7. Jeg kan godt lide at gå i en boghandel eller på biblioteket
8. Jeg læser kun for at få oplysninger, jeg har brug for
9. Jeg kan ikke sidde stille og læse i mere end nogle få minutter ad gangen

Elevsvar på en 4 punkt skala fra Meget uenig – Meget enig

PISA 2000

PIRLS 2006 Læseinteresse og score

Indeks ud fra spørgsmål om...

1. Jeg læser kun hvis jeg skal
2. Jeg kan lide at tale om bøger med andre
3. Jeg bliver glad, hvis nogen giver mig en bog i gave
4. Jeg synes læsning er kedeligt
5. Jeg holder af at læse

Elevsvar på en 4-punkt skala fra Meget enig – Meget uenig

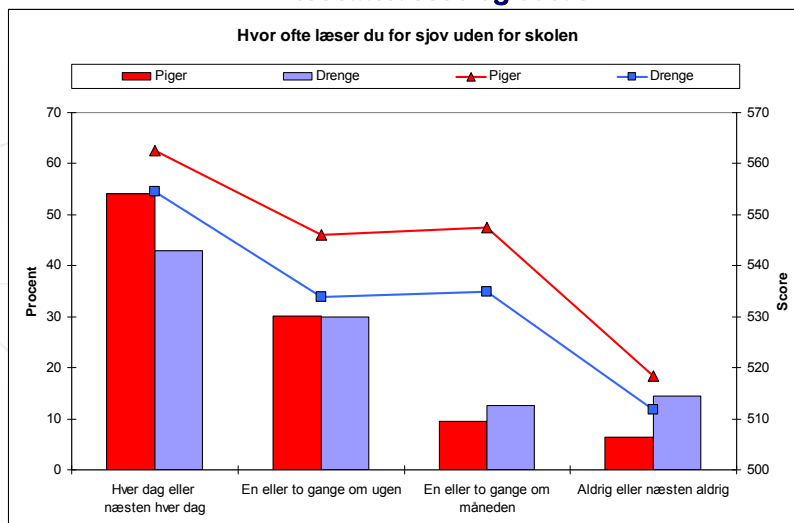
PIRLS 2006 Læseinteresse og score

Bilag 4.1: Indeks over Elevernes Holdning til Læsning (EHL)

Lande	Høj EHL		Medium EHL		Lav EHL	
	% elever	Gns score	% elever	Gns score	% elever	Gns score
Iran	77	437	21	382	2	~
Italien	64	565	31	531	5	520
Makedonien	63	471	35	407	2	~
Rumænien	60	513	36	462	4	466
Canada, Quebec	58	553	36	512	6	503
Tyskland	58	569	35	533	8	516
Moldova	58	514	41	484	2	~
Frankrig	57	542	38	498	4	485
Bulgarien	57	567	37	527	6	509
Spanien	56	528	40	497	4	492
Hongkong SAR	55	579	41	546	4	539
Trinidad og Tobago	54	466	41	400	4	426
Marokko	53	351	45	298	2	~

Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
Aarhus

PIRLS 2006 Læseinteresse og score

Danmarks
Pædagogiske
Universitetsskole
School of Education
University of Aarhus

Danlæs 3. klasse

I alt 13 læsefaktorer, der berører den pædagogiske hverdag så meget, at de i mindst en tredjedel af klasserne optræder 'i høj grad':

spg399: "Elevernes frie fortællen og andre oplæg til læsning for at vække elevernes erfaring/motivation ("förläsningsaktivitet") anvendes

spg422: "Der arbejdes med (tværfaglige)emner."

spg407: "Der er anvendt lærerfremstillede undervisningsmaterialer".

spg418: "Der arbejdes i grupper."

spg366: "Elevernes ønsker har indflydelse på læseundervisningen"

...der har en tendens til at trække i retning af at være 'modvindsfaktorer'

Danlæs 3. klasse

spg347: "Dansk læreren har læserelevant samarbejder med dansk-, læse- eller specialkonsulent."

spg345: "Dansk læreren har læserelevant samarbejder med klassetrinnets andre dansk lærere."

spg346: "Dansk læreren har læserelevant samarbejder med specialcentret, f.eks. konsultativt eller med speciallærers medvirken i klassens læseundervisning".

spg328: "Der blev arbejdet med program for fonologisk/sproglig opmærksomhed i børnehaveklassen."

spg379: "Der lægges vægt på at give eleverne gode læseoplevelser for derigennem at fremme deres egen læselyst."

spg372: "Læreren har lagt vægt på tidlig indsats over for opmærksomhedskrævende/tilsyneladende svage elever"

spg429: "Forældrenes generelle opbakning til lærerens undervisning er tilfredsstillende"

spg324: "Klassen er gennemgående engageret og arbejdsom"

... er læsefaktorer, der trækker i retning af at være *medvindsfaktor*.

Danlæs 4. klasse

Medvindsfaktorer for 4. klasse 2000:

- Spg370: Der lægges vægt på elevernes faglige færdigheder og udvikling.
- Spg374: Eleverne har hjemmearbejde i læsning.
- Spg379: Der lægges vægt på at give eleverne gode læseoplevelser for derigennem at fremme deres egen læselyst.**

Sammenfatning

- Antallet af bøger i hjemmet hænger sammen med elevernes læsekompetence
- Mængden af fritidslæsning hænger sammen med elevernes læsekompetence
- Elevernes læsekompetence er med til at afstikke deres forventninger til den fortsatte uddannelse
- Elevernes interesse for læsning hænger sammen med deres læsekompetence
- Danske elever i 4. klasse har – set i en international sammenligning – ikke særligt høj interesse for læsning
- Elevernes læseinteresse ser ud til at være en medvindsfaktor for undervisningen
- Der er dog ingen dokumenteret retning i disse sammenhænge – men den kognitive psykologi viser os, at bevist ændring af handlinger kan medføre følelsesmæssige og holdningsmæssige forandringer.

Der er således al mulig grund til at styrke elevernes læseinteresse og deres fritids- og lystlæsning mest muligt